

totelische was. Het mocht dan in deze periode niet meer kunnen roemen op het bezit van coryphaeën als THOMAS en SCOTUS, beider aanhang was dan toch blijkbaar wel zeer groot, en vooral de orde der Dominicanen vormde een tamelijk gesloten geheel.

Dat konden ook de *subjectivisten* zich niet meer ontveinzen.

Voor al hun rationalistische vleugel was door de kerkelijke uitspraak pijnlijk getroffen. Want, terwijl irrationalisten of personalisten als OCKHAM op grond van hun dialectische theologie met haar onderscheiding van „het Ik” en „de rede” het strenge vonnis over D’OLIEU nog konden beschouwen als een beslissing, die „slechts” het rationeele leven raakte, stond deze uitweg voor de rationalisten, die genoemde onderscheiding niet hadden overgenomen, niet open. De kerk had, dat was hun wel duidelijk, zich niet meer als vroeger bepaald tot een afwijzing van de consequenties hunner wijsbegeerte in de leer omtrent de Triniteit en den Middelaar, maar thans ook de anthropologie veroordeeld die daarachter lag. Aanvaardden ze deze beslissing niet, dan wachtte hun inquisitoriaal onderzoek; wilden ze dit lot ontgaan, dan hadden ze zich, hoe dan ook, naar deze kerkelijke uitspraak te voegen, wat intusschen indruischte tegen hun diepste overtuiging. Het pijnlijkst was de situatie uiteraard voor hen, die, als D’AURIOL, een kerkelijk ambt bekleedden.

Maar de nood maakte ook thans vindingrijk. De kerk had, volgens D’AURIOL wel de nominalistische anthropologie veroordeeld, doch ze had zich daarbij in tegenspraken verstrikt: de anima rationalis was immers volgens het concilie de vorm van ’t lichaam, en het had D’OLIEU veroordeeld omdat hij de saamhoorigheid van vorm en materiaal niet tot haar

rech
van
dez
con
als l
uits
hoo
de v
zijn
blijf
tie,
Vol
mer
von
met
zich
nen.
ding
han
inte
buit
in o
— d
tuiti
in o
woo
heid
„wa
van
niet
even
prof
het